

A novena competencia

A FILOSOFÍA

A súa sinal de identidade é a transversalidade e a reunión da conceptualización e o diálogo

Supón unha competencia decisiva porque permite que o estudante:

- Integre todos os coñecementos
  - Contextualize o coñecemento a través de problemas transversais
  - Reflexione sobre o seu lugar no mundo
-

<https://olimpiadafilosoficagalicia.weebly.com/>

OLIMPIÁDA FILOSÓFICA DE GALICIA

Organiza: grupo Nexos

nexos

Colaboran:

USC FACULTAD DE FILOSOFÍA

XUNTA DE GALICIA
CONSELLERÍA DE EDUCACIÓN
E ORDENACIÓN UNIVERSITARIA

En que consiste?

É unha actividade fundamentalmente lúdica, creativa e transversal.

Atreverse a pensar.

Dar a ocasión de que o mozos e mozas emprendan o camiño da Filosofía: *Sapere Aude!* Usen as capacidades aprendidas no ensino: investigación, reflexión, produción de pensamento

Dar que pensar.

Propomos **cuestións de actualidade**, que motiven a reflexión, a produción de ideas e permitan exercitar a capacidade crítica e o pensamento diverxente, fornecendo dun lugar onde **pensamento dos grandes autores e autoras** da Filosofía, sexa un punto de apoio para producir ideas e reflexións propias acerca do mundo no que se vive.

Pensarse a un mesmo.

Pontenciar as competencias básicas (uso da linguaxe, a capacidade artística e a a autonomía e iniciativa persoal) e integralas todas nunha actividade que conseqa un crecemento intelectual e persoal.

FORMAS DE PARTICIPACIÓN

FOTOGRAFÍA
FILOSÓFICA

CURTA DE
VIDEO

DILEMA
MORAL

DISERTACIÓN

OUTRAS MODALIDADES EN ANOS ANTERIORES:

COMIC
FILOSÓFICO

OUTRAS FORMAS DE PARTICIPACIÓN

TEATRO

TALLERES
TEMÁTICOS

TALLERES DE
FILOSOFÍA

COLABORACIONES

- A participación faise a través do centro escolar que se inscribe na Olimpiada.
- Está aberta a calquera alumno, curse ou non Filosofía no momento da convocatoria.
- Calquera profesor (de calquera materia) pode organizar o proceso.
- O xurado conformáse con profesorado voluntario, das entidades colaboradoras e daqueles profesores participantes que o soliciten

ENVIOS 9 FEBREIRO

FOTOGRAFÍA FILOSÓFICA

Alumnado de 3º, 4º de E.S.O e BACH

- Consistirá en reflectir ideas filosóficas a través dunha composición fotográfica realizada ex professo para a Olimpíada
- A fotografía pode ou non ter sido sometida a programas de tratamento de imaxe.

Dimensión A3, formato JPEG

- A imaxe debe conter un lema integrado dacordo co tema da fotografía deste ano da Olimpíada.
- Presentarásese por duplicado: Nunha das fotografías deberá insertarse na parte inferior da mesma o nome, curso e centro do alumn@ que participa.
- O alumnado seleccionado deberán explicar a súa fotografía diante dun tribunal

---

Foto ganhadora da IV Olimpíada

Criterios de Cualificación

---

1. Calidade técnica e estética da fotografía: ate 2 puntos.

- Bon encadre, bon efoque, luminosidade suficiente, ausencia de encadre e enfoque con finalidade estética ou expresiva. (2 puntos)
- Hai partes da fotografía desenfocadas, está escura ou con mal encadre. (1 punto)
- Desenfocada, con mala luminosidade (escura ou queimada) e con mal encadre. (0 puntos)

2. Riqueza simbólica e iconográfica da imaxe: ate 2 puntos.

- A composición ten información interna, que artella o tema e os motivos. Moita información e códigos expresivos. (2 puntos)
- Os símbolos e a iconografía empregados na composición son moi básicos e adoecen de falta de riqueza e profundidade expresiva (1 punto)
- A composición non ofrece máis do que se percibe. (0 puntos)

3. Adecuación e relación co tema xeral proposto para esta edición: ate 2 puntos.

- A fotografía reflicte claramente o tema proposto (2 puntos)
- É difícil atopar a conexión entre a fotografía e o tema (1 punto)
- Non conexión entre a fotografía e o tema (0 puntos)

4. Pertinencia do lema ou cuestión coa fotografía: ate 2 puntos.

- A pregunta enriquece e dirixe a mirada da fotografía (2 puntos)
- É difícil atopar a conexión entre a fotografía e o lema (1 punto)
- Non existe conexión entre a fotografía e o lema (0 puntos).

5. Orixinalidade e profundidade da proposta e o enfoque: ate 2 puntos.

- A imaxe é unha nova forma de achegarse ao asunto que se pretende expresar (2 puntos).
- A fotografía segue camiños xa marcados, tentando copiar imaxes similares e famosas dentro da fotografía. (1 punto).
- A fotografía adoece por completo de falta de orixinalidade, aínda que sexa realizada polo autor. Repite clichés que poden atoparse na Rede. (0 puntos).

6. Capacidade da composición para provocar sensacións, emocións e suxerir reflexións filosóficas: ate 2 puntos.

- A fotografía permítenos ampliar a reflexión sobre o tema proposto, servindo como punto de partida para novos enfoques, transmite emocións e sensación e/ou achega novos valores estéticos (2 puntos).
- A fotografía limitase ao tema, incorporando variables estéticas xa coñecidas e non achegan novas sensacións ou valores. (1 punto).
- A fotografía non provoca emocións ou sentimentos, non suxire ningunha reflexión, e non achega novos valores estéticos (0 puntos).

ENVIOS 9 FEBREIRO

CURTA DE VIDEO

Alumnado de 3º, 4º de E.S.O e BACHARELATO.

- Consistirá en elaborar, tamén expresamente para ser presentada na Olimpíada, unha curtametraxe de autoría propia expresando en linguaxe audiovisual ideas filosóficas.
- A autoría pode ser individual ou colectiva (nesta última deberá nomearse un ou unha única representante).
  - A obra deberá durar un máximo de 5 min.
- Os recursos dixitais, música, imaxe deben ser de autoría propia ou recursos de creative commons (libres de dereito). Deixámosvos a web do buscador:
<https://search.creativecommons.org>
- As curtas débense poder visualizar en liña para o que se require a súa publicación en Youtube.
- Tanto no video como na canle de youtube ao que se suba o video non debe figurar ningún dato que identifique o autor ou a autora, e o nivel ou o centro de ensino.

Corto -Revolución- de Slawomir Mrozek.

<https://www.youtube.com/watch?v=FxWpSagJrTQ&feature=youtu.be>

Curta gañadora da IV Olimpíada

CURTAS IV OFG

Olimpiada Filosofica - 1 / 26

- **A forza das redes**
alexrb5
2:49
- **rutina artificial**
rdecima decimar
3:10
- **Tecnoloxía igual a todo?**
Paula RF
2:25
- **Actualizate**
Os Catro Fantásticos
2:27
- **El grupo**
Momo Lele
5:00
- **olimpiada filosófica galicia 2017 j e m**
Etica filosofía dereito
3:39

<https://www.youtube.com/playlist?list=PLxF57Re9zMVdBCeJCLVGdywA0m6r2CR6l>

Criterios de Cualificación

---

1. Calidade técnica e estética da fotogdo vídeo: ate 2 puntos.

- Bon encadre, bon efoque, luminosidade suficiente, ausencia de encadre e enfoque con finalidade estética ou expresiva. (2 puntos)
- Hai partes desenfocadas, está escura ou con mal encadre. (1 punto)
- Desenfocada, con mala luminosidade (escura ou queimada) e con mal encadre. (0 puntos)

2. Riqueza simbólica vídeo: ate 2 puntos.

- O guión artella o tema e os motivos. Moita información e códigos expresivos. (2 puntos)
- Adoece de falta de riqueza e profundidade expresiva (1 punto)
- O guión está pouco elaborado, cunha estrutura frouxa e mal expresado. (0 puntos)

3. 3. Adecuación do guión e relación co tema xeral proposto para esta edición: ate 2 puntos.

- Reflicte claramente o tema proposto (2 puntos)
- É difícil atopar a conexión entre o vídeo e o tema (1 punto)
- Non conexión entre o vídeo e o tema (0 puntos)

4. Pertinencia do guión : ate 2 puntos.

- O guión aborda o tema desde múltiples puntos e consegue centrar o tema e transmitir sentido (2 puntos)
- Guión pouco estruturado, cun sentido explícito pouco suxerente (1 punto)
- Non un guión estruturado (0 puntos).

5. Orixinalidade e profundidade da proposta e o enfoque: ate 2 puntos.

- Transmite unha nova forma de achegarse ao asunto que se pretende expresar (2 puntos).
- Reproduce camiños xa marcados ou reproduce literalmente unha obra. (1 punto).
- Adoece por completo de falta de orixinalidade, aínda que sexa realizada polo autor. Repite clichés que poden atoparse na Rede. (0 puntos).

6. Capacidade da composición para provocar sensacións, emocións e suxerir reflexións filosóficas: ate 2 puntos.

- Permite ampliar a reflexión sobre o tema proposto, servindo como punto de partida para novos enfoques, transmite emocións e sensación e/ou achega novos valores estéticos (2 puntos).
- Limitase ao tema, incorporando variables estéticas xa coñecidas e non achegan novas sensacións ou valores. (1 punto).
- Non provoca emocións ou sentimentos, non suxire ningunha reflexión, e non achega novos valores estéticos (0 puntos).

PROBA PRESENCIAL
9 FEBREIRO
FACULTADE DE FILOSOFIA DA USC

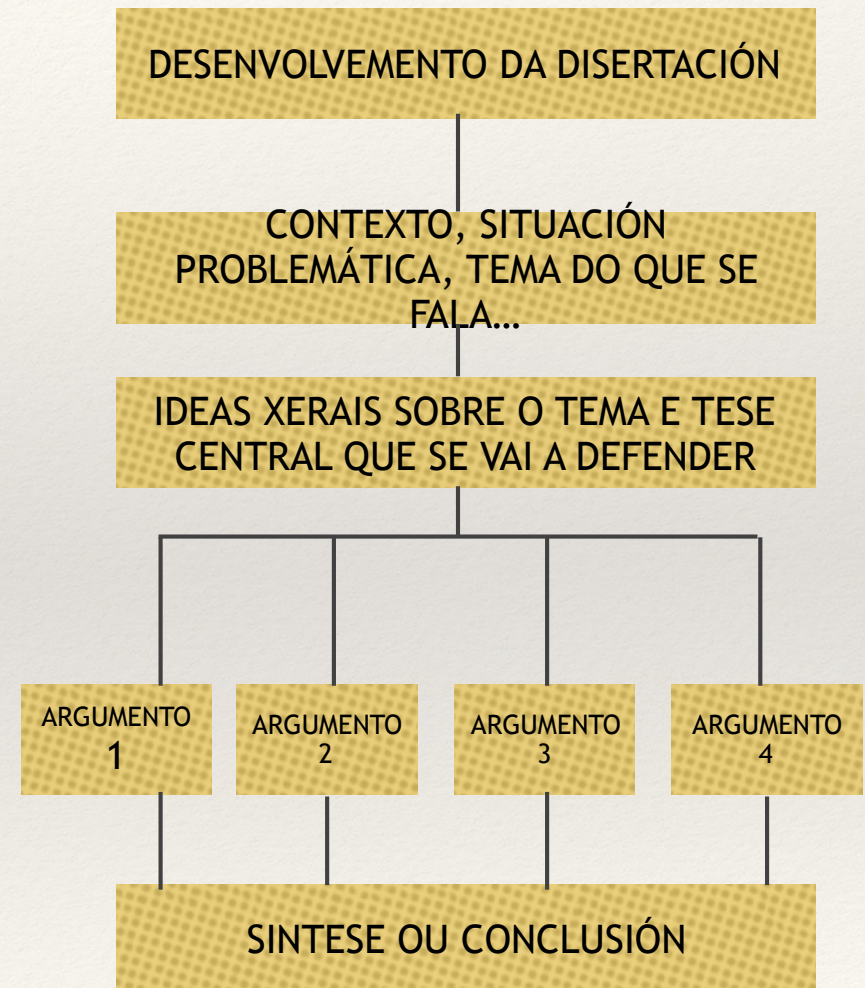
DISERTACIÓN

Alumnado de BACHARELATO

- Consistirá en elaborar unha disertación que achege unha reflexión persoal argumentada
  - Extensión máxima: 4 páxinas.

Tempo de realización 90 min.

- Se resulta seleccionado na segunda fase o alumnado realizará unha defensa do traballo seleccionado que consistirá nunha exposición oral do traballo con preguntas. 20 min aprox.

Criterios de Cualificación

PAUTA PARA A CORRECCIÓN DA DISERTACIÓN FILOSÓFICA		Puntuación 0,5
CLARIDADE E PRECISIÓN (máx. 2 puntos)	Usa vocabulario filosófico específico e preciso para o tema	
	Hai continuidade entre parágrafos que permite unha lectura fluída	
	A ortografía é correcta e a sítase é adecuada	
	A presentación e adecuada e a caligrafía é lexible.	
ESTRUTURA (máx. 3 puntos)	As tres partes están claramente diferenciadas: introdución, desenrolo e conclusión.	
	A introdución é clara e destaca os problemas centrais do tema e o seu interese	
	No desenvolvemento expóñense ideas pertinentes	
	Exponse claramente a tese defendida polo autor da disertación	
	A exposición segue un progreso	
Na conclusión recóllense as principais teses e os argumentos nos que se fundamenta		
ARGUMENTACIÓN (máx. 3 puntos)	Os argumentos céntranse no tema tratado	
	Realízase un esforzo por ser obxectivo e eliminar os prexuízos	
	Da razón suficientes, pertinentes e variadas que están elaboradas	
	Atende a opinións ou posturas contrarias e tenta refutalas	
	Pon exemplos e son coherentes coa argumentación das ideas	
Téntase convencer ao lector dunha tese		
ORIXINALIDADE (máx. 2 puntos)	Enfoque persoal sen estereotipos	
	Os exemplos son próximos á experiencia do alumno	
	Analiza os problemas de xeito persoal e propón preguntas propias a partir do tema	
	Transmite unha visión persoal e viva do tema	

DILEMA MORAL

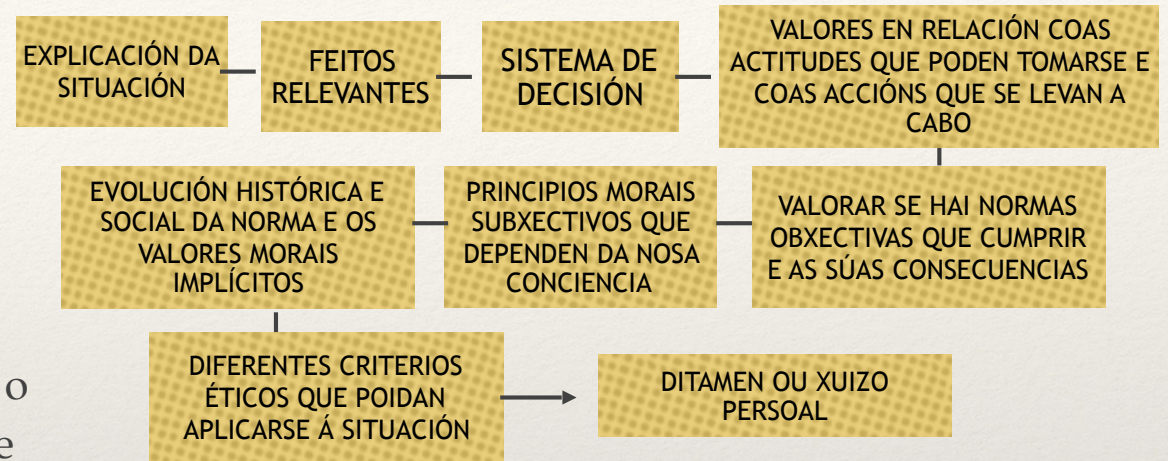
Alumnado de 3º e 4º de E.S.O

- Consiste na resolución dun dilema moral.
- O obxectivo desta tarefa consiste en que o alumnado ofrezca unha solución razoada e argumentada
- A extensión máxima será de catro páxinas.

PREME AQUÍ

Tempo de realización 30 min.

- Se resulta seleccionado na segunda fase o alumnado realizará unha defensa do traballo seleccionado que consistirá nunha exposición oral do traballo con preguntas. 20 min aprox.

Sartre conta que, durante a guerra, un alumno veu pedirlle consello. O mozo tiña un dilema moral. O seu pai abandonara a familia e era un “colaboracionista”, o seu irmán maior morrera na ofensiva alemana de 1940. O alumno quería vingalo. Pero a súa nai vivía soa con el, moi afluxida pola traizón do pai e pola morte do outro fillo, o seu único consolo era el. O mozo tiña que elixir entre partir para Inglaterra e alistarse nas Forzas Francesas libres, ou ben permanecer coa súa nai e axudala a vivir. Decatábase de que se se ía ou morría a súa nai fundiríase na desesperación. Que debería aconsellarlle Sartre e en que xustificarias a túa resposta?

Criterios de Cualificación

PAUTA PARA A CORRECCIÓN DO DILEMA MORAL			Puntuación 0,5	
ENUMERACIÓN OPCIONS (máx. 1 puntos)	Son opcións pertinentes			
	Da variedade de opcións	1 opción (0,2)		
		2 opcións (0,33)		
		+ de 2 opcións (0,5)		
ARGUMENTACIÓN (máx. 3 puntos)	Realízase un esforzo por ser obxectivo e eliminar os prexuízos			
	Proporciona argumentos para cada unha das opcións do dilema			
	Os argumentos son pertinentes			
	A argumentación segue unha secuencia lóxica			
	Evita as falacias argumentais			
	Presenta contraargumentos para as diferentes opcións			
ANÁLISE DO DILEMA (máx. 1 puntos)	Sinala os dous valores máis importantes en conflito			
	Sinala outros valores secundarios e a súa xerarquía	Só un valor secundario (0,2)		
		Dous valores secundarios (0,33)		
		+ de dous valores secundarios (0,5)		
SOLUCIÓN (máx. 5 puntos)	CLARIDADE (1 punto)	Introdución e conclusión claras que hagan visible a opción escollida polo alumno/a		
		Hai continuidade entre parágrafos que permite unha lectura fluída		
	IDEAS PERSOAIS (1 punto)	Está reflectido o punto de vista persoal do alumno		
		Evita repetir o xa sabido e proposto sen elaboración persoal		
	RAZOAMENTO (3 puntos)	Clarifica a xeraquía e pertinencia dos argumentos		
		Proporciona argumentos variados e suficientes para a opción elixida		
		Inclúe análise dos contraargumentos da súa opción		
		A argumentación segue unha secuencia lóxica		
		Evita as falacias argumentais		
		Refuta os argumentos contra da súa decisión		

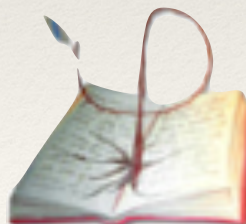

PREMIOS

- O primeiro premio de cada modalidade será de 200 euros e a viaxe a gastos pagados á Olimpiada Estatal de Filosofía.
- A participación dos segundos premios na Olimpiada Estatal estará suxeita ao número total de centros participantes nesta convocatoria
- Todos os participantes e todas as participantes recibirán un diploma acreditativo de participación na Olimpíada Filosófica de Galicia.
  - Os premios poderanse considerar desertos se se considera que os traballos presentados carecen da calidade mínima requirida.

2017-2018 REVOLUCIÓN E UTOPIÍA

Este é o tema deste ano, é aberto e abordable dende moitos puntos de vista. Pretende ser un horizonte de reflexión sobre o que tratar problemas actuais de índole política, ética, social, económica ou científica, coa ollada posta na transformación necesaria da nosa sociedade. Pódese abordar tamén o papel actual da Utopía e a Revolución en forma de problema.

Cales son as utopías actuais?

Cales son os movementos revolucionarios hoxe?

Non existen xa utopías no século XXI?

Remataría xa o tempo das revolucións?

Que facetas da sociedade precisan hoxe de movementos revolucionarios? A quen corresponde hoxe facer as próximas revolucións: maiorías, políticos, intelectuais...?

Será que as revolucións seguen producíndose só que de forma diferente, silenciosa e non perceptible ?

Será que xa non hai quen poida asumir a tarefa de transformar o mundo?

REVOLUCIÓN E UTOPIÍA

REVOLUCIÓN

Unha revolución (*do latín *revolutio*, "unha volta"*) é un cambio social fundamental. Afecta á estrutura do poder dunha sociedade, unha organización e ten lugar nun período relativamente curto de tempo, aínda que a súa xestación pode ser longa.

Tipos de revolucións:

- Revolución política.
- Revolución social.
- Revolución económica.
- Revolución científica,
- Revolución tecnolóxica,
- Revolución Industrial,

En cada Revolución subxace a utopía

UTOPIÍA

Utopía (*do grego, οὐ ("no") e τόπος ("lugar")*, significa literalmente "non-lugar") aplícase á idea, ideación ou representación dunha sociedade ou unha civilización ideal, fantástica, imaxinaria e irrealizable, alternativa ao mundo actual.

Tamén se aplica ao proxecto ou teoría que se considera idóneo, pero inviable ou de difícil posta en práctica: "utopía comunista", "utopía anarquista".

A utopía permite formular e deseñar sistema de vida e sociedade alternativos, máis xustos, coherentes e éticos.

Tipos de Utopías:

- Económicas,
- Políticas
- Sociais
- Tecnolóxicas
- Ecoloxistas
- Educativas